

प्रस्तुतकर्ता : श्री रोहित बहादुर कार्की
अध्यक्ष, केराबारी गाउँपालिका

आदरणीय प्रमुख अतिथि, विशेष अतिथि, अतिथि एवं गाउँपालिकाका सम्पूर्ण पदाधिकारी ज्युहरु

अहिले हामी संबिधानको सर्वस्वीकार्यता बढाउँदै कार्यान्वयनको चरणमा छौं । यो काम जटिल र चुनौतीपूर्ण अवश्य छ तर यसलाई नयाँ नेपाल निर्माणको ऐतिहासिक अवसरको रूपमा लिएर अगाडी बढ्नुको बिकल्प छैन । संविधान प्रदत्त हक अधिकार सहित गठित यस गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक बर्ष २०७४/७५ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न उभिएको छु । यस गौरवपूर्ण अवसरमा सर्वप्रथम नेपाली नागरिकहरुको स्वतन्त्रता तथा अमनचयन प्राप्तिका लागि बिभिन्न कालखण्डमा आफ्नो प्राण आहुती गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात वीर शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु साथै घाइते र वेपता नागरिक प्रती सम्मान प्रकट गर्दछु । राजनैतिक सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरु प्रति आदरभाव प्रकट गर्दछु ।

स्थानीय तहमा लामो समय जनप्रतिनिधीहरु नरहेको अवस्थावाट हामी निर्वाचित भएर यस गाउँपालिकाको विकासमा योगदान दिने उदेश्यका साथ आएका छौं । लामो समयसम्म निर्वाचित जनप्रतिनिधी नभएको अवस्था र भर्खर मात्र गठित यस गाउँपालिकाका विवध समस्या, चुनौती र अवसरहरु छन भन्ने हामीलाई लागेको छ । यसका बावजुद पनि यस क्षेत्रको विकास कसरी गर्न सकिन्छ त्यस तर्फ हाम्रो टिम प्रतिबद्धताका साथ लागि पर्ने नै छ । लामो समय पश्चात भएको स्थानीय तहको निर्वाचनवाट निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधीहरुको यस सभामा जनताका आकांक्षा, चाहाना र भावनालाई सम्बोधन गर्ने दृढ संकल्पका साथ आ.ब. २०७४/७५ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सभा मार्फत समग्र केरावारी गाउँपालिकाका नागरिकहरु समक्ष राख्न पाउँदा म आफु र यस सभालाई गौरवान्वित ठानेको छु । यस अवसरमा हाम्रो कदमलाई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीहरु, निर्वाचित पदाधिकारीहरु, राजनैतिक दलका पदाधिकारीज्युहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु, नागरिक समाजका अभियन्ताहरु, शिक्षक, पत्रकार, समाजसेवीहरु प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

मोरङ जिल्लाकै सबै राजनैतिक कालखण्डमा सधै चर्चामा रहेको मोरङ जिल्लामा रहेको यस गाउँपालिकाले विविध सम्भावना बोकेको छ । वर्तमान नेपालको १ नं. प्रदेश अन्तरगत मोरङ जिल्लाको उत्तर पश्चिम भागमा पर्ने केरावारी जिल्लाको सबैभन्दा ठुलो क्षेत्रफल भएको गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल २१९.८३ वर्ग कि.मी. छ । नेपाल सरकारले गाउँ र नगरपालिकाहरुको पुर्नसंरचना गर्दा केरावारी, याङशिला, पाटी र सिंहदेबी गाविसका पुरै वडा तथा लेटाँडभोगटेनी न.पा. वडा नं. १ लाई समावेश गरी केराबारी गाउँपालिका निर्माण गरिएको हो । यस गाउँपालिकामा हाल १० वटा वडाहरु कायम गरिएका छन । यसको केन्द्र भने केराबारी वडा नं. १० मा कायम छ । यस गाउँपालिकाका वडा नं. ६,

७, ८, ९, १० समतल भुभागमा पर्दछन भने बाँकी वडा नं. १, २, ३, ४ र ५ पहाडी भुभागमा अवस्थित छन ।

यस गाउँपालिकामा बिभिन्न जातजातिका मानिसहरुको बसोबास रहेको छ । यहाँका मानिसहरु कृषि, पशुपालन, ब्यापार व्यवसाय, ससाना घरेलु उधोग, नोकरी एवं बैदेशिक रोजगारीमा संलग्न रहेका छन । यहाँ सामाजिक संघसंस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्था, बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, वन उपभोक्ता समितिहरु तथा विभिन्न पेशागत संगठनहरु रहेका छन । यस गाउँपालिकामा १ वटा क्याम्पस, ८ वटा माध्यामिक बिधालय र ३० वटा आधारभुत बिधालयहरु रहेका छन । मोरङ जिल्लाको सदरमुकाम बिराटनगरवाट ४६ कि.मी. उत्तरपश्चिममा अवस्थित यो गाउँपालिका पुर्वपश्चिम राजमार्गवाट करिब ५ कि.मी. उत्तरवाट प्रारम्भ भई मोरङ पहाडको उत्तरपश्चिम सबै भाग समावेश छ । यसको उत्तरी सिमाना धनकुटा जिल्ला रहेको छ । यस गाउँपालिकाको वडा नं. २ मा जेफालेडाँडा, वडानं. १ मा ध्वजेडाँडा, वडा नं ४ मा सप्तकन्या गुफा र वडा नं. १ मा महादेव पार्वती गुफा पर्दछन । अधिकांश भुभाग बनजंगल, खोलानाला र डाँडाकाडाँले ढाकिएको हुँदा प्राकृतिक श्रोतका दृष्टिले यो गाउँपालिका निकै सम्पन्न रहेको छ ।

ऐतिहासिक दृष्टिले केराबारी भेगको महत्व निकै धेरै रहेको छ । अघि केराबारी गाउँपालिका क्षेत्रको ठुलो भुभागलाई घना बनजंगलले ढाकेको देखिन्छ । यहाँका पहाडी, कछाड र खोलाका किनारी भागमा केहि जातजातिका मानिसहरुका ससाना वस्तिहरु थिए । तत्काल घना बनजंगलका कारण मानिसले खोला या नदीको किनारी भाग तथा पहाडको फेदीमा बस्न आवश्यक थियो । केराबारी गाउँपालिका भेगमा बेलाबेलामा पाइने पुराना बसोबासका अवशेषहरुले यसै कुराको संकेत गरेका छन । त्यसैले केराबारी नाम आफैं पनि ऐतिहासिक छ ।

गाउँसभाका सदस्य तथा अतिथि महानुभावहरु,

अब म यस गाउँपालिकाको चालु आ.ब.२०७४/७५ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु र नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुपूर्व यस गाउँपालिकाको दिर्घकालिन सोंच (Vision), लक्ष्य (Goal), उदेश्य (Objective) का बारेमा छोटो प्रस्तुत गर्दछु ।

सोंच : पूर्वाधारमैत्री लगानी, स्वरोजगार उन्मुख बिहानी

लक्ष्य : केराबारी गाउँपालिकाको भौतिक, सामाजिक आर्थिक स्तरोन्नती गर्दै प्रत्येक नागरिकको सार्वजनिक सेवामा पहुँच अबिबद्धी गरिने छ ।

उदेश्य :

१. दीर्घकालिन रूपमा पूर्वाधार विकासमा जोड दिने,
२. आर्थिक सम्बद्धिका लागि स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम मार्फत आत्मनिर्भर बनाउने तर्फ विशेष पहल गर्ने,
३. आधुनिक कृषि प्रणालीको विकास गरी कृषि सेवा केन्द्रको स्थापना, कृषि उपजको बजारिकरण तथा बिस्तार मार्फत गरिबी न्युनिकरणमा जोड दिने,
४. पर्यटकिय गन्तब्यको पहिचान तथा विकास गरी पर्यटन प्रबर्द्धनमा जोड दिने,
५. जेष्ठ नागरिक, महिला, दलित, आदिबासी जनजाती, शारिरीक अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएको वर्गको क्षेत्रको विकासमा जोड दिई समावेशी र दिगो विकासको अवधारणा आत्मसाथ गर्ने,
६. शिक्षालाई पहुँचयोग्य र गुणात्मक बनाई सामुदायिक विधालयलाई प्रतिस्पर्धी बनाउने,
७. यस क्षेत्रमा देखिएका स्वास्थ्य समस्यालाई निराकरण गर्ने,
८. वडा कार्यालयलाई बिधुतिय शुसासनमा विकास गरी जनताको सेवा सहज र भरपर्दो बनाउने ।

यी माथीका लक्ष्य उदेश्य पुरा गर्नका लागि केराबारी गाउँपालिकाले देहाय बमोजिमका नीतिहरु अवलम्बन गर्ने व्यहोरा सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहादछु ।

नीतिहरु :-

१. गाउँपालिका उज्ज्यालो कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँपालिकाको बजार क्षेत्रमा वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत सौर्य बलित्त जडानका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
२. पुर्वधार विकास अन्तर्गत अधुरा योजनाहरुको पूरा गर्दै गाउँपालिका केन्द्रबाट वडा केन्द्रसम्म सडक सञ्जाल निर्माण गरिने छ ।
३. कालोपत्रे सडक विस्तारका साथै अन्तरवडा जोड्ने बाटा र पुलपुलेसाहरुको योजनाबद्ध तरिकाले स्तर उन्नतीको कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
४. अव्यवस्थित तथा सुकुम्बासी बसोबास लगायतका समस्या समाधान गर्न गाउँपालिकाले संविधान, ऐन कानुनमा व्यवस्था भए वमोजिम नीति निर्माण गरि आवश्यक व्यवस्थापनमा जोड दिईनेछ ।
५. सामाजिक समावेशिकरण नीति अन्तर्गत लक्षित समुहका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्ग र जेष्ठ नागरीक एवं पिछडा वर्गको पेशागत विकासमा आत्मनिर्भर सम्बन्धि कार्यक्रम गरिने छ ।

६. कृषि, वन, वातावरण सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरी उत्पादन वृद्धि, आयस्तरमा सुधार तथा रोजगारको अबसर प्रदान गर्ने रणनीतिका साथ कार्यक्रमहरु अगाडि बढाइने छ ।
७. स्थानिय तहका हरेक क्षेत्रमा पारदर्शी र सुशासनको प्रत्याभुति दिलाउन बिशेष जोड दिइने छ ।
८. सामाजिक विकास, आर्थिक एवं पुर्वाधार विकासका लागि साझेदारी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरीने छ ।
९. समय अनुकूल शिक्षा प्रणालीमा बालमैत्री शिक्षा सिकाइ र गुणस्तर वृद्धि गर्न विशेष ध्यान दिइने छ
१०. अर्थपूर्ण बाल सहभागिता, बालमैत्री स्थानीय शासन हाम्रो प्रतिबद्धता भन्ने मुल नाराका साथ केराबारी गाउँपालिका क्षेत्रमा उपयुक्त स्थान अध्ययन गरी कम्तिमा एक बाल उद्यान निर्माण गरिनेछ ।
११. भुक्षय रोकथाम गर्न खोलाहरुमा तटबन्धन र सिँचाईको स्थायित्व गर्न मुहान संरक्षण एवं गुरुयोजनाको तयारी र कार्यान्वयनमा ध्यान पुर्याइने छ ।
१२. खेलकुद विकासको लागि दिर्घकालिन रुपमा अगाडी बढाउन पूर्वधार एवं संस्थागत विकास गरिनेछ ।
१३. स्वच्छ खानेपानीको आवश्यक प्रबन्ध मिलाउन उपभोक्ताहरुको एकिकृत समितीको रणनीतिक योजना तयार गरी दिर्घकालीन स्रोत व्यवस्थापनमा ध्यान पुर्याइने छ ।
१४. गाउँपालिकाको रणनीतिक योजनाबद्ध रुपले श्रोतसाधनको उचित संकलन र परिचालन गरिने छ ।
१५. गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजनाहरुको उचित प्रतिफल हासिल गर्न प्रभावकारीताको लागी अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रणालीलाई सशक्त बनाइनेछ ।
१६. बिषालु सर्पको उच्च जोखिम रहेको यस क्षेत्रमा सर्पदम्स उपचार सेवा संचालन गर्न यसका प्राविधिक पक्ष एवं जोखिमको अध्ययन गरि आगामी दिनमा सेवा संचालन गरिनेछ ।
१७. सुशासनको प्रत्याभुती दिलाउन सुचना प्रणालीको उचित कार्यान्वयन गरीनेछ ।
१८. गम्बिर प्रकृतीका रोग एवं आगलागी तथा अति विपदमा परेका व्यक्तिहरुलाई राहात प्रदान गर्न विशेष ध्यान दिइनेछ ।
१९. घर नक्सा मापदण्ड बनाई पुराना घरहरुलाई निश्चित समय दिई घरनक्सा पास अनिवार्य गराइनेछ र नयाँ घरलाई उक्त मापदण्ड अनुसार भवन आचार संहिताको पूर्ण पालना गरिने छ ।
२०. प्राकृतिक प्रकोपको उच्च जोखिम रहेको यस क्षेत्रमा प्राकृतिक विपदीवाट हुन सक्ने असरलाई व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिका अध्यक्ष विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ उक्त कोषलाई विपद व्यवस्थापनका क्षेत्रमा मात्र खर्च गर्ने नीति लिइएको छ ।

२१. चुरे खदम क्षेत्रको संरक्षण र विकासका लागि अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न गुरुयोजना निर्माण गरी सम्बन्धित निकायहरुमा पेश गरीनेछ ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अव म हामीले चालु आ.व. को लागि प्रस्ताव गरेको आय व्ययको खाका र हामीले उच्च प्राथमिकता दिएका केही विषयहरुका वारेमा प्रकाश पार्न चाहान्छु । व्यवस्थापिका संसदमा प्रस्तुत चालु आर्थिक वर्षको बजेट बक्तव्यका साथ प्राप्त भएको वित्तिय समानिकरण अनुदान रु २० करोड ३३ लाख ४६ हजार तथा सशर्त अनुदान तर्फ ९ करोड ३० लाख ४६ हजार प्राप्त भएको व्यहोरा यस सम्मानित सभालाई जानकारी गराउन चाहान्छु । यसैगरी सोही बजेट वक्तव्यको विभिन्न बुँदाहरुमा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने भनिएका कार्यक्रमहरुको लागि सोही बमोजिम सशर्त अनुदान तथा समानिकरण अनुदानमा रकम समायोजन गरीएको छ । सशर्त अनुदान स्वरुप प्राप्त रु ९ करोड ३० लाख ४६ हजारवाट संचालन गरीने कार्यक्रमहरु तथा त्यसको लागि लाग्ने लागत समेत एकिन गरी विविध कार्यक्रमहरु निक्षेपित भै आएका सन्दर्भमा उक्त कार्यक्रमहरुलाई हु बहु स्वीकृत गरीएको छ ।

चालु आ.व. २०७४/७५ को लागि आय निर्धारण गर्दा कुल आन्तरिक आय रु २ करोड ९५ लाख ६६ हजार साठी हुने अनुमान गरिएको छ । त्यसैगरी नेपाल सरकारवाट प्राप्त हुने वित्तिय समानिकरण अनुदान रु २० करोड ३३ लाख ४६ हजार तथा सशर्त अनुदान तर्फ ९ करोड ३० लाख ४६ हजार, गत वर्षको मौजात रकम रु ८१ लाख ४५ हजार र सामाजिक सुरक्षा भता रु ५ करोड ३७ लाख ७ हजार गरी जम्मा ३८ करोड ४४ लाख ८० हजारको बजेट सीमा तयार गरिएको छ । जस अनुसार आन्तरिक आम्दानी र वित्तिय समानिकरणवाट प्राप्त अनुदान मध्ये चालु खर्च रु ३ करोड ५७ लाख १० हजार र बाँकी २९ करोड ८३ लाख ९३ हजार पुँजिगत खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

आदरणीय उपस्थित महानुभावहरु,

चोर्धौं योजनाले परिलक्षित गरेका उदेश्यहरु तथा दिगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गरी सन २०३० सम्म नेपाललाई मध्यम स्तरिय आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नती गर्ने राष्ट्रिय नीतिलाई मानक मानी केही केराबारी गाउँपालिकाका गौरबका योजनाका रुपमा ठूला प्रकृतीका आयोजनालाई रकम बिनियोजन गरेको छु । केराबारी ९ देबिझोडा खयरधारी स्थीत भलुवा खोलामा सडक पुल र केराबारी ६ स्थीत शनिवारेहाट मुगु खोलामा सडक पुल निर्माण गर्न स्थानीय यातायात तथा सडक पुल कार्यक्रम (LRBP) सँगको समझेदारीमा निर्माण गर्न आवश्यक वजेटको प्रवन्ध मिलाएको छु । त्यसैगरी खानेपानीको दीर्घकालीन दीगो व्यवस्थापनका लागि केरावारी ६ कालापानी र वडा नं ९ भलुवामा बहुवर्षिय योजनाका रुपमा ओभरहेड ट्रांक निर्माण गर्न रु ८० लाख विनियोजन गरेको छु । यस गाँउपालिकाको पुर्वाधार नीति अनुरूप केरावारी ९ कुसुमे वाट देविझोडा हुदै केरावारी ३ गोल गाउण्ड सम्म कालोपत्रे एवं स्तरोन्नति

गर्नका लागी रु १ करोड विनियोजन गरेको छु त्यस्तै केरावारी वजार क्षेत्रमा व्यवस्थित ढल एवं नाला निर्माणकालागी रु १ करोड विनियोजन गरेको छु । केरावार ८ स्थीत खदम खेल मैदान प्याराफिट निर्माणका लागी रु ४० लाख विनियोजन गरेको छु । त्यस्तै यस क्षेत्रका खोलानाला हरुको दीगो व्यवस्थापन गर्न तटवन्धन साझेदारीमा रु ९० लाख विनियोजन गरेको छु । प्रत्येक वडालाई उपलब्ध गराइएको सिलिड वजेट रु ७५ लाखवाट ठूला प्रकृतिका योजना सञ्चालनमा साझेदारी गर्न माग भइ आएका योजना र वैकल्पिक उर्जा प्रवर्धन केन्द्रसँग सौर्य उर्जा साझेदारीका लागी रु २ करोड विनियोजन गरेको छु । केरावारी ७ सिदुरेवाट लामिटार समला पाटीगाँउ डाँडावजार सडक निर्माण गर्न रु २५ लाख, विहिवारे फाइवा सडक स्तरोन्नति गर्न रु १० लाख, चिउरी याडसिला ओख्रे सडक निर्माण गर्न रु २० लाख विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी विभिन्न स्थानमा कल्भर्ट निर्माण गर्न रु ९० लाख, गाउपालिका क्षेत्र भित्र गुणस्तरीय उच्च शिक्षाको लागि खदम क्याम्पस पुर्वाधार निर्माण गर्न रु १५ लाख त्यसैगरी पर्यटन पुर्वाधार विकासका लागी रु २० लाख विनियोजन गरेको छु । विभिन्न स्थानमा ह्युमपाईप, बिधुतपोल, तारजाली, कर्कटपाता खरिद तथा विपद व्यवस्थापनका लागि आवश्यक वजेटको प्रबन्ध गरेको छु ।

महिला, बालबालिका, आदिबासी जनजाति, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई गाउँपालिकाको मुलप्रवाहमा समाहित गर्न तथा आर्थिक, सामाजिक र रोजगारिका अवसर एवं क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक वजेट छुट्याएको छु ।

यी मुख्य कार्यक्रमलाई समेटी पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा रु. १५ करोड ५३ लाख २५ हजार, आर्थिक विकासको क्षेत्रमा रु. १ करोड १७ लाख, सामाजिक विकासको क्षेत्रमा रु. १ करोड ९४ लाख २९ हजार, बातावरण तथा बिपद व्यवस्थापनका क्षेत्रमा रु. १ करोड ४५ लाख ७५ हजार, संस्थागत विकास तथा स्वा- प्रवाहका क्षेत्रमा रु. २९ लाख १८ हजार र वित्तिय व्यवस्थापनका क्षेत्रमा रु. १४ लाख बिनियोजन गरिएको छ । यी सबै विषयहरुका विस्तृत विवरणहरु आर्थिक ऐन एवं विनियोजन ऐनका अनुसुचिहरुमा समावेश गरिएको छ ।

अन्त्यमा यस गाउँपालिकाको विकास र सम्बृद्धिमा निरन्तर सहयोग र सदभाव राख्नु हुने आम नागरिक, करदाता, सरकारी एवं गैर-सरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । त्यसैगरी गाउँ सभा तयारीको क्रममा अहोरात्र खटिएका यस कार्यालयका कर्मचारीहरु प्रति धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी पाल्नु हुने प्रमुख अतिथि ज्यू विषेष अतिथि ज्यू लगायत सम्पुर्ण अतिथि महानुभावहरुको अमुल्य राय सुझावका लागि समेत आभार व्यक्त गर्दै बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको खुला सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।